

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1230 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 14 юли 2021 година****относно презграничните плащания в рамките на Съюза****(кодифициран текст)****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ е бил неколккратно и съществено изменен ⁽⁵⁾. С оглед постигане на яснота и рационалност посоченият регламент следва да бъде кодифициран.
- (2) За безпроблемното функциониране на вътрешния пазар и за улесняване на презграничната търговия в рамките на Съюза е от съществено значение таксите за презграничните плащания в евро да бъдат равни на таксите за съответстващите плащания в границите на една държава членка.
- (3) Не е препоръчително принципът на равни такси да се прилага по отношение на платежните инструменти, които са главно или изключително на хартиен носител, като чековете, тъй като самата им същност не позволява те да бъдат обработвани със същата ефикасност като електронните плащания.
- (4) Принципът на равни такси следва да се прилага по отношение на плащания, които се нареждат или приключват на хартиен носител или в брой, които се обработват по електронен път в рамките на веригата на изпълнение на плащанията, с изключение на чековете, и по отношение на всички такси, свързани пряко или косвено с платежна операция, включително таксите, свързани с договор. Непреките такси включват таксите за установяване на постоянно платежно нареждане или таксите за използване на разплащателна карта, дебитна или кредитна карта, които следва да са еднакви за националните и презграничните платежни операции в рамките на Съюза.
- (5) С цел да се избегне фрагментирането на пазарите на плащания е уместно да се приложи принципът на равни такси. За тази цел е необходимо за всяка категория презгранична платежна операция да бъде установено дадено национално плащане със същите или много сходни характеристики като тези на презграничното плащане. За установяване на националното плащане като съответно на презгранично плащане следва да бъде възможно да се използват, *inter alia*, следните критерии: средството за нареждане, извършване и приключване на плащането, степента на автоматизация, всякакви платежни гаранции, статут на клиента и връзка с доставчика на платежни услуги или използвания платежен инструмент, така както е определен в точка 14 от член 4 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾. Тези критерии не следва да се считат за изчерпателни.

⁽¹⁾ ОВ С 65, 25.2.2021 г., стр. 4.

⁽²⁾ ОВ С 56, 16.2.2021 г., стр. 43.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 23 юни 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 13 юли 2021 г.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001 (ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11).

⁽⁵⁾ Вж. приложение I.

⁽⁶⁾ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).

- (6) Компетентните органи следва да издадат препоръки за установяване на съответните плащания, когато сметат за необходимо. Комисията, подпомагана, когато е подходящо, от Комитета по плащанията, създаден по силата на член 85, параграф 1 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾, следва да предоставя съответни насоки и да съдейства на компетентните органи.
- (7) За да се улесни функционирането на вътрешния пазар и за да се избегнат неравенствата между ползвателите на платежни услуги в държавите членки от еврозоната и тези извън нея във връзка с презграничните плащания в евро, е необходимо да се гарантира, че таксите за презграничните плащания в евро в рамките на Съюза са уеднаквени с таксите за съответните национални плащания в националната парична единица на държавата членка, в която се намира доставчикът на платежни услуги на ползвателя на платежни услуги. Счита се, че доставчикът на платежни услуги се намира в държавата членка, в която предоставя услугите си на ползвателя на платежни услуги.
- (8) Таксите за превалутиране са значителен разход при презграничните плащания, когато в държавата членка на платеща и в държавата членка на получателя се използват различни парични единици. В член 45 от Директива (ЕС) 2015/2366 е установено изискването таксите и използваният обменен курс да бъдат прозрачни, в член 52, точка 3 от същата директива са определени изискванията за информацията във връзка с платежните операции, които са предмет на рамков договор, а член 59, параграф 2 от посочената директива урежда изискванията за информация за лицата, предлагащи услуги по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба. Необходимо е да се предвидят допълнителни мерки, за да се осигури защита на потребителите срещу прекомерно високи такси за услугите по превалутиране и за да се гарантира, че на потребителите се предоставя информацията, която им е нужна, за да изберат най-добрата възможност за превалутиране.
- (9) Прилаганите мерки следва да бъдат подходящи, адекватни и ефективни от гледна точка на разходите. В същото време, когато платещът разполага с избор между различни възможности за превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, предоставената информация следва да дава възможност за сравнение, така че платещът да може да направи информиран избор.
- (10) За да се постигне съпоставимост, таксите за превалутиране за всички плащания, свързани с карти, следва да бъдат изразени по един и същ начин, а именно като процентна надбавка спрямо последния наличен референтен обменен курс на еврото, публикуван от Европейската централна банка (ЕЦБ). При превалутиране между две парични единици, различни от еврото, може да се наложи тази надбавка да се основава на курс, получен от два курса на ЕЦБ.
- (11) В съответствие с общите изисквания за предоставяне на информация относно таксите за превалутиране, предвидени в Директива (ЕС) 2015/2366, доставчиците на услуги по превалутиране следва да оповестяват информацията за таксите си за превалутиране преди нареждането на платежната операция. Страните, които предлагат услуги по превалутиране на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, следва да предоставят по ясен и достъпен начин информация за таксите си за тези услуги, например като покажат таксите си на гишето или по цифров начин на терминалното устройство или на екрана в случай на онлайн покупки. В допълнение към информацията, посочена в член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, преди нареждането на плащането страните следва да предоставят изрична информация за сумата, която се заплаща на получателя в паричната единица, използвана от получателя, и за общата сума, която се заплаща от платеща, изразена в паричната единица на сметката на платеща. Сумата, която се заплаща в паричната единица, използвана от получателя, следва да изразява цената на стоките или услугите, които се закупуват, и може да бъде показана на касата вместо на терминала за плащане. Паричната единица, използвана от получателя, е по принцип местната парична единица, но според принципа на свободата на договаряне в някои случаи може да е друга парична единица на Съюза. Общата сума, която се заплаща от платеща в паричната единица на сметката на платеща, следва да се състои от цената на стоките или услугите и таксите за превалутиране. Освен това и двете суми следва да бъдат документирани в разписката или на друг траен носител.
- (12) Във връзка с член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, когато на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба се предлага услуга по превалутиране, платещът следва да може да откаже тази услуга и вместо това да плати в паричната единица, използвана от получателя.

⁽⁷⁾ Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на Директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО (ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1).

- (13) За да могат платците да сравняват таксите за различните възможности за превалутиране, предлагани на терминално устройство АТМ или на мястото на продажба, доставчиците на платежни услуги на платците следва не само да включват напълно сравнима информация за приложимите такси за превалутиране в условията на рамковия си договор, но и да оповестяват публично тази информация чрез широко и лесно достъпна електронна платформа, по-специално чрез своя уебсайт за клиенти, чрез уебсайта си за домашно банкиране и на приложението си за мобилно банкиране по лесно разбираем и достъпен начин. Това ще създаде условия за разработването на уебсайтове за сравняване, за да могат потребителите по-лесно да сравняват цените при пътуване или пазаруване в чужбина. Освен това доставчиците на платежни услуги на платците следва да напомнят на платците за приложимите такси за превалутиране, когато плащане, свързано с карта, е изпълнено в друга парична единица чрез използването на широко и лесно достъпни електронни канали за комуникация, като SMS съобщения, електронна поща или уведомяване чрез приложението за мобилно банкиране на платеца. Доставчиците на платежни услуги следва да се споразумеят с ползвателите на платежни услуги относно електронния канал за комуникация, чрез който ще предоставят информацията за таксите за превалутиране, като вземат предвид най-ефективния канал за осъществяване на връзка с платеца. Доставчиците на платежни услуги следва също така да приемат искания от ползвателите на платежни услуги да не получават електронните съобщения, съдържащи информация за таксите за превалутиране.
- (14) Периодичните напомнания са подходящи в ситуациите, в които платецът остава в чужбина за по-дълъг срок, например когато е командирован или учи в чужбина, или когато платецът редовно използва карта за онлайн покупки в местната парична единица. Задължението за изпращане на такива напомнания ще гарантира, че платецът е информиран, когато обмисля различните възможности за превалутиране.
- (15) Важно е доставчиците на платежни услуги да бъдат улеснени при изпълнението на презграничните плащания. В това отношение трябва да се насърчи стандартизирането, особено по отношение на използването на международния идентификатор на номер на платежна сметка (IBAN) и бизнес идентификационния код (BIC). Следователно е уместно доставчиците на платежни услуги да предоставят на ползвателите на платежни услуги номера IBAN и кода BIC на въпросната сметка.
- (16) С цел да се гарантира непрекъснато, своевременно и ефикасно предоставяне на статистическа информация за платежния баланс в рамките на единната зона за плащания в евро (SEPA), е желателно да се гарантира, че остава възможно събирането на непосредствено достъпната информация за плащанията — като номера IBAN, кода BIC и размера на операцията, или основната агрегирана информация за плащанията по различните платежни инструменти, доколкото процесът на събиране на информация не възпрепятства автоматизираното обработване на плащанията и позволява да бъде напълно автоматизиран. Настоящият регламент не засяга задълженията за отчитане за други цели на политиката, като например предотвратяване на изпирането на пари или финансирането на тероризъм, или за фискални цели.
- (17) Компетентните органи следва да бъдат оправомощени да изпълняват ефикасно задълженията си по наблюдение и да предприемат всички необходими мерки, за да се гарантира, че доставчиците на платежни услуги спазват настоящия регламент.
- (18) За да се гарантира възможност за разрешаване на споровете в случай на неправилно прилагане на настоящия регламент държавите членки следва да предвидят подходящи и ефективни процедури за жалби и разрешаване на спорове за уреждане на всички спорове между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги. Важно е също така да се определят компетентни органи и органи за извънсъдебно разглеждане на жалби и разрешаване на спорове.
- (19) От съществено значение е да се гарантира, че компетентните органи и органите за извънсъдебно разглеждане на жалби и разрешаване на спорове в рамките на Съюза си сътрудничат активно за безпрепятственото и своевременно разрешаване на презгранични спорове съгласно настоящия регламент. Такова сътрудничество следва да може да се осъществява под формата на обмен на информация относно правото или юридическата практика в рамките на тяхната юрисдикция или под формата на прехвърляне или поемане на процедури по разглеждане на жалби и разрешаване на спорове, когато е подходящо.
- (20) Необходимо е държавите членки да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в националното законодателство за неспазване на настоящия регламент.
- (21) Разширяването на прилагането на настоящия регламент към парични единици, различни от еврото, би имало недвусмислена полза, особено във връзка с обхванатия брой плащания. За да се позволи на държавите членки, чиято парична единица не е евро, да разширят прилагането на настоящия регламент към презграничните плащания, деноминирани в тяхната национална парична единица, следва да бъде предвидена процедура на уведомяване.

- (22) Комисията следва да представи на Европейския парламент, Съвета, ЕЦБ и Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането на правилото за изравняване на разходите за презгранични плащания в евро с разходите за национални операции в националните парични единици и относно ефективността на изискванията за предоставяне на информация относно превалутирането, предвидени в настоящия регламент. Комисията следва също така да анализира допълнителните възможности, и тяхната техническа осъществимост, за разширяване на приложението на правилото за равно таксуване с цел да се обхванат всички парични единици в Съюза, и за по-нататъшно подобряване на прозрачността и съпоставимостта на таксите за превалутиране, както и възможността за изключване и включване на възможността за приемане на превалутиране от лица, различни от доставчика на платежни услуги на платеца.
- (23) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата или последиците на действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящия регламент се установяват правила за презграничните плащания и за прозрачността на таксите за превалутиране в рамките на Съюза.
2. Настоящият регламент се прилага за презграничните плащания в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/2366, които са деноминирани в евро или в националната парична единица на държавите членки, които са уведомили за решението си да разширят приложното поле на регламента, така че да включва тяхната национална парична единица, в съответствие с член 13 от настоящия регламент.

Независимо от първа алинея от настоящия параграф членове 4 и 5 се прилагат по отношение на националните и презграничните плащания, които са деноминирани в евро или в различна от евро национална парична единица на държава членка, и които включват услуга по превалутиране.

3. Настоящият регламент не се прилага към плащанията, извършени от доставчиците на платежни услуги за тяхна собствена сметка или за сметка на други доставчици на платежни услуги.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „презгранично плащане“ означава платежна операция, обработена по електронен път по нареждане на платеца, на получателя или чрез получателя, като доставчикът на платежни услуги на платеца и доставчикът на платежни услуги на получателя се намират в различни държави членки;
- 2) „национално плащане“ означава платежна операция, обработвана по електронен път, по нареждане на платеца, на получателя или чрез получателя, като доставчикът на платежни услуги на платеца и доставчикът на платежни услуги на получателя се намират в една и съща държава членка;
- 3) „платец“ означава физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разрешава изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или, когато такава липсва, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане;
- 4) „получател“ означава физическо или юридическо лице, определено като краен получател на средствата, предмет на дадена платежна операция;

- 5) „доставчик на платежни услуги“ означава всяка от категориите юридически лица, посочени в член 1, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/2366, както и физическите или юридическите лица, посочени в член 32 от същата директива, но изключва институциите, изброени в член 2, параграф 5, точки 2 до 23 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, които се ползват от освобождаване от държава членка, упражнено съгласно член 2, параграф 5 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- 6) „ползвател на платежни услуги“ означава физическо или юридическо лице, което се ползва от платежна услуга в качеството си на платец или получател, или и в двете качества;
- 7) „платежна операция“ означава действие по нареждане на платеца, на получателя или чрез получателя, състоящо се от внасяне, прехвърляне или теглене на средства, независимо от съответните задължения по основното правоотношение между платеца и получателя;
- 8) „платежно нареждане“ означава всяко нареждане от платеца или получателя към неговия доставчик на платежни услуги, с което се иска изпълнението на платежна операция;
- 9) „такса“ означава всяка сума, наложена на ползвател на платежни услуги от доставчик на платежни услуги, която е пряко или косвено свързана с платежна операция, всяка сума, наложена на ползвателя на платежни услуги от доставчик на платежни услуги или от лице, предоставящо услуги по превалутиране в съответствие с член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, за услуга по превалутиране, или комбинация от двете суми;
- 10) „средства“ означава банкноти и монети, пари по сметки и електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾;
- 11) „потребител“ означава физическо лице, което действа за цели, които са извън неговата търговия, стопанска дейност или професия;
- 12) „микропредприятие“ означава предприятие, което към момента на сключване на договора за платежни услуги е предприятие по смисъла на член 1 и член 2, параграфи 1 и 3 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията ⁽¹⁰⁾;
- 13) „обменна такса“ означава такса, платима между доставчиците на платежни услуги на платеца и на получателя за всяка операция по директен дебит;
- 14) „директен дебит“ означава платежна услуга по задължаване на платежна сметка на платец, когато платежната операция се извършва по нареждане на получателя, въз основа на съгласието на платеца, дадено на получателя, на доставчика на платежни услуги на получателя или на доставчика на платежни услуги на платеца;
- 15) „схема за директен дебит“ означава общ набор от норми, практики и стандарти, договорени между доставчиците на платежни услуги за изпълнението на операции по директен дебит.

Член 3

Такси за презграничните плащания и съответните национални плащания

1. Таксите, налагани от доставчик на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за презграничните плащания в евро, са равни на таксите, налагани от този доставчик на платежни услуги за съответните национални плащания на същата стойност в националната парична единица на държавата членка, в която се намира доставчикът на платежни услуги на ползвателя на платежни услуги.
2. Таксите, налагани от доставчик на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за презграничните плащания в националната парична единица на държава членка, която е уведомила за решението си да разшири приложното поле на настоящия регламент по отношение на националната си парична единица съгласно член 13, са равни на таксите, налагани от този доставчик на платежни услуги на ползвателите на платежни услуги за съответните национални плащания на същата стойност и в същата парична единица.

⁽⁸⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

⁽⁹⁾ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).

⁽¹⁰⁾ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

3. При определянето за целите на параграф 1 на равнището на таксите за дадено презгранично плащане доставчикът на платежни услуги установява съответното национално плащане. Компетентните органи издават насоки за установяване на съответните национални плащания, когато сметат това за необходимо. Компетентните органи активно си сътрудничат в рамките на Комитета по плащанията, създаден по силата на член 85, параграф 1 от Директива 2007/64/ЕО, за да се гарантира съгласуваност на насоките за съответните национални плащания.
4. Параграфи 1 и 2 не се прилагат по отношение на таксите за превалутиране.

Член 4

Такси за превалутиране при операции, свързани с карти

1. Във връзка с изискванията за предоставяне на информация за таксите за превалутиране и приложимия обменен курс, установени в член 45, параграф 1, член 52, точка 3 и член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, доставчиците на платежни услуги и лицата, които предоставят услуги по превалутиране на терминално устройство ATM или на мястото на продажба, както е посочено в член 59, параграф 2 от посочената директива, изразяват общата сума на таксите за превалутиране като процентна надбавка спрямо последните налични референтни обменни курсове на еврото, публикувани от Европейската централна банка (ЕЦБ). Тази надбавка се съобщава на платеца преди нареждането на платежната операция.
2. Доставчиците на платежни услуги също така оповестяват публично надбавката, посочена в параграф 1, по разбираем и лесно достъпен начин чрез широко и лесно достъпна електронна платформа.
3. Освен информацията, посочена в параграф 1, лицето, което предоставя услугата по превалутиране на терминално устройство ATM или на мястото на продажба, преди нареждането на платежната операция предоставя на платеца следната информация:
 - а) сумата, която се заплаща на получателя, в паричната единица, използвана от получателя;
 - б) сумата, която се заплаща от платеца, в паричната единица на сметката на платеца.
4. Лицата, които предоставят услуги по превалутиране на терминално устройство ATM или на мястото на продажба, ясно показват информацията, посочена в параграф 1, на терминалното устройство ATM или на мястото на продажба. Преди нареждането на платежната операция те също така информират платеца за възможността да плати в паричната единица, използвана от получателя, както и за възможността за извършване на последващо превалутиране от страна на доставчика на платежни услуги на платеца. Информацията, посочена в параграфи 1 и 3, се предоставя на платеца и на траен носител след нареждането на платежната операция.
5. За всяка платежна карта, издадена на платеца от доставчика на платежни услуги на платеца и свързана със същата сметка, доставчикът на платежни услуги на платеца изпраща без неоправдано забавяне електронно съобщение на платеца с информацията по параграф 1, след като доставчикът на платежни услуги на платеца получи платежно нареждане за теглене на пари в брой на терминално устройство ATM или за плащане на мястото за продажба, което е деноминирано в някоя от паричните единици на Съюза, различна от паричната единица на сметката на платеца.

Независимо от първа алинея, такова съобщение се изпраща веднъж всеки месец, в който доставчикът на платежни услуги на платеца получи от платеца платежно нареждане, деноминирано в същата парична единица.

6. Доставчикът на платежни услуги се споразумява с ползвателя на платежни услуги за един или повече широко и лесно достъпни електронни канали за комуникация, чрез които доставчикът на платежни услуги ще изпраща съобщението, посочено в параграф 5.

Доставчикът на платежни услуги предлага на ползвателите на платежни услуги възможността да изберат да не получават електронните съобщения, посочени в параграф 5.

Доставчикът на платежни услуги и ползвателят на платежни услуги могат да се споразумеят, че параграф 5 и настоящият параграф не се прилагат изцяло или частично, когато ползвателят на платежни услуги не е потребител.

7. Информацията, посочена в настоящия член, се предоставя безплатно и по неутрален и разбираем начин.

Член 5

Такси за превалутиране, свързани с кредитни преводи

1. Когато доставчикът на платежни услуги на платеца предлага услуги по превалутиране във връзка с кредитен превод по смисъла на определението в член 4, точка 24 от Директива (ЕС) 2015/2366, който е нареден директно онлайн чрез уебсайта или приложението за мобилно банкиране на доставчика на платежни услуги, във връзка с член 45, параграф 1 и член 52, точка 3 от посочената директива преди нареждането на платежната операция доставчикът на платежни услуги информира платеца по ясен, неутрален и разбираем начин за очакваните такси за услугите по превалутиране, приложими за кредитния превод.
2. Преди нареждането на платежната операция доставчикът на платежни услуги съобщава на платеца по ясен, неутрален и разбираем начин очаквания общ размер на кредитния превод в паричната единица на сметката на платеца, включително всяка такса за операцията и всички такси за превалутиране. Доставчикът на платежни услуги съобщава също така очакваната сума, която трябва да бъде преведена на получателя в паричната единица, използвана от получателя.

Член 6

Мерки за улесняване на автоматизацията на плащанията

1. Доставчикът на платежни услуги съобщава, когато е приложимо, на ползвателя на платежни услуги международния идентификатор на номер на платежна сметка (IBAN) на ползвателя на платежни услуги и бизнес идентификационния код (BIC) на доставчика на платежни услуги.

Освен това, когато е приложимо, доставчикът на платежни услуги посочва номера IBAN на ползвателя на платежни услуги и кода BIC на доставчика на платежни услуги в извлеченията от сметки или в приложение към тях.

Доставчикът на платежни услуги предоставя безплатно на ползвателя на платежни услуги информацията, изисквана съгласно настоящия параграф.

2. Доставчикът на платежни услуги може да наложи на ползвателя на платежни услуги такси в допълнение към налаганите в съответствие с член 3, параграф 1, когато съответният ползвател разпорежи на доставчика на платежни услуги да изпълни презгранично плащане, без да съобщи номера IBAN и, когато е подходящо и в съответствие с Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, съответния код BIC за платежната сметка в другата държава членка. Тези такси трябва да са подходящи и да съответстват на разходите. Те се договарят между доставчика на платежни услуги и ползвателя на платежни услуги. Доставчикът на платежни услуги уведомява ползвателя на платежни услуги за размера на допълнителните такси достатъчно време преди ползвателят на платежни услуги да бъде обвързан от такова споразумение.
3. Когато е подходящо, в зависимост от естеството на съответната платежна операция, доставчик на стоки и услуги, който приема плащания, обхванати от настоящия регламент, съобщава на клиентите си при всяко фактуриране на стоки и услуги в рамките на Съюза своя номер IBAN и кода BIC на своя доставчик на платежни услуги.

Член 7

Задължения за отчитане за целите на платежния баланс

1. Държавите членки не могат да налагат на доставчиците на платежни услуги национални задължения за отчитане въз основа на сегментите за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти.
2. Без да се засяга разпоредбата на параграф 1, държавите членки могат да събират агрегирани данни или друга релевантна непосредствено достъпна информация, при условие че този процес не се отразява на директната обработка на плащанията и може да бъде напълно автоматизиран от доставчиците на платежни услуги.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22).

Член 8

Компетентни органи

Държавите членки определят компетентните органи, отговарящи за гарантиране на спазването на настоящия регламент.

Държавите членки незабавно уведомяват Комисията за всякакви промени във връзка с компетентните органи, за които тя е била уведомена в съответствие с член 9, втора алинея от Регламент (ЕО) № 924/2009.

Държавите членки изискват от компетентните органи ефективно да наблюдават спазването на настоящия регламент и да вземат всички необходими мерки за гарантиране на спазването му.

Член 9

Процедури за обжалване във връзка с предполагаеми нарушения на настоящия регламент

1. Държавите членки предвиждат процедури, които позволяват на ползвателите на платежни услуги или други заинтересовани страни да подават жалби пред компетентните органи във връзка с предполагаеми нарушения на настоящия регламент от страна на доставчиците на платежни услуги.

2. Когато е подходящо и без да се засяга правото на търсене на защита по съдебен ред в съответствие с националното процесуално право, компетентните органи информират страната, която е подала жалба, за съществуването на предвидените съгласно член 10 процедури за извънсъдебно разглеждане на жалби и за разрешаване на спорове.

Член 10

Процедури за извънсъдебно разглеждане на жалби и разрешаване на спорове

1. Държавите членки предвиждат подходящи и ефективни процедури за извънсъдебно разглеждане на жалби и разрешаване на спорове във връзка с произтичащите от настоящия регламент права и задължения между ползватели и доставчици на платежни услуги. За тази цел държавите членки определят отговорните органи.

2. Държавите членки незабавно уведомяват Комисията за всякакви промени във връзка с органите, за които тя е била уведомена в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 924/2009.

3. Държавите членки могат да предвидят настоящият член да се прилага единствено по отношение на ползватели на платежни услуги, които са потребители или микропредприятия. В такъв случай държавите членки информират Комисията за това.

Член 11

Презгранично сътрудничество

Компетентните органи и посочените в членове 8 и 10 органи, които отговарят за процедурите за извънсъдебно разглеждане на жалби и разрешаване на спорове в отделните държави членки, си сътрудничат активно и без отлагане при разрешаването на презгранични спорове. Държавите членки гарантират осъществяването на това сътрудничество.

Член 12

Санкции

Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушения на настоящия регламент, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки нотифицират незабавно на Комисията всяко изменение, засягащо правилата и мерките, за които е уведомена в съответствие с член 13 от Регламент (ЕО) № 924/2009.

Член 13

Прилагане по отношение на национални парични единици, различни от еврото

Държава членка, чиято парична единица е различна от еврото и която вземе решение да разшири приложното поле на настоящия регламент по отношение на националната ѝ парична единица, уведомява Комисията за това.

Това уведомление се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*. Разширеното прилагане на настоящия регламент по отношение на националната парична единица на съответната държава членка поражда действие 14 дни след такова публикуване.

Член 14

Преглед

1. До 19 април 2022 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, ЕЦБ и Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането и въздействието на настоящия регламент, който съдържа по-специално следното:

- a) оценка на начина, по който доставчиците на платежни услуги прилагат член 3 от настоящия регламент;
- б) оценка на развитието на обемите и таксите за националните и презграничните плащания в национални парични единици на държавите членки и в евро след датата на приемане на Регламент (ЕС) 2019/518 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾, а именно 19 март 2019 г.;
- в) оценка на въздействието на член 3 от настоящия регламент върху промените на таксите за превалутиране и други такси, свързани с платежните услуги, както за платците, така и за получателите;
- г) оценка на очакваното въздействие на евентуално изменение на член 3, параграф 1 от настоящия регламент, целящо да се обхванат паричните единици на всички държави членки;
- д) оценка на начина, по който доставчиците на услуги по превалутиране прилагат изискванията за предоставяне на информация, предвидени в членове 4 и 5 от настоящия регламент и в националното законодателство за прилагане на член 45, параграф 1, член 52, точка 3 и член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366, и дали тези правила са подобрили прозрачността на таксите за превалутиране;
- е) оценка на това дали и до каква степен доставчиците на услуги по превалутиране са срещнали затруднения с прилагането на практика на членове 4 и 5 от настоящия регламент и на националното законодателство за прилагане на член 45, параграф 1, член 52, точка 3 и член 59, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- ж) анализ на разходите и ползите във връзка с комуникационните канали и технологиите, които се използват от доставчиците на услуги по превалутиране или с които те разполагат, които могат допълнително да подобрят прозрачността на таксите за превалутиране, включително оценка на това дали съществуват определени канали, които доставчиците на платежни услуги следва да бъдат задължени да предлагат за изпращането на информацията, посочена в член 4; този анализ включва също така оценка на техническата осъществимост за едновременно оповестяване на информацията, посочена в член 4, параграфи 1 и 3 от настоящия регламент, преди нареждането на всяка операция, за всички възможности за превалутиране, които са на разположение на терминалното устройство ATM или на мястото на продажба;
- з) анализ на разходите и ползите от въвеждането на възможността платците да блокират възможността за превалутиране, предлагана от лице, различно от доставчика на платежни услуги на платеца, на терминално устройство ATM или на мястото на продажба, и да променят своите предпочитания в това отношение;
- и) анализ на разходите и ползите от въвеждането на изискването, когато предоставя услуги по превалутиране във връзка с отделна платежна операция, при клиринга и сегълмента на тази операция доставчикът на платежни услуги на платеца да прилага курса на превалутиране, приложим в момента на нареждането ѝ.

2. Докладът, посочен в параграф 1, обхваща най-малко периода от 15 декември 2019 г. до 19 октомври 2021 г. При изготвянето на доклада Комисията може да използва данните, събрани от държавите членки във връзка с параграф 1, и взема под внимание особеностите на различните платежни операции, като се прави по-специално разлика между операциите, наредени на терминално устройство ATM, и операциите на мястото на продажба.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2019/518 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 по отношение на определени такси за презграничните плащания в Съюза и таксите за превалутиране (ОВ L 91, 29.3.2019 г., стр. 36).

*Член 15***Отмяна**

Регламент (ЕО) № 924/2009 се отменя.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II.

*Член 16***Влизане в сила**

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 14 юли 2021 година.

За Европейския парламент
Председател
D. M. SASSOLI

За Съвета
Председател
A. LOGAR

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Отмененият регламент и списък на неговите последователни изменения

Регламент (ЕО) № 924/2009
на Европейския парламент и на Съвета
(ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11).

Регламент (ЕС) № 260/2012
на Европейския парламент и на Съвета
(ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22).

Регламент (ЕС) 2019/518
на Европейския парламент и на Съвета
(ОВ L 91, 29.3.2019 г., стр. 36).

(Само по отношение на
позоваванията на членове 2, 3,
4, 5, 7 и 8, направени в член 17)

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 924/2009	Настоящият регламент
Член 1, параграфи 1, 2 и 3	Член 1, параграфи 1, 2 и 3
Член 1, параграф 4	-
Член 2	Член 2
Член 3, параграф 1	Член 3, параграф 1
Член 3, параграф 1а	Член 3, параграф 2
Член 3, параграф 2	Член 3, параграф 3
Член 3, параграф 4	Член 3, параграф 4
Член 3а	Член 4
Член 3б	Член 5
Член 4, параграф 1	Член 6, параграф 1
Член 4, параграф 3	Член 6, параграф 2
Член 4, параграф 4	Член 6, параграф 3
Член 5	Член 7
Член 6	-
Член 7	-
Член 9, първа алинея	Член 8, първа алинея
Член 9, втора алинея	Член 8, втора алинея
Член 9, трета алинея	-
Член 9, четвърта алинея	Член 8, трета алинея
Член 10, параграф 1, първа алинея	Член 9, параграф 1
Член 10, параграф 1, втора алинея	-
Член 10, параграф 2	Член 9, параграф 2
Член 11	Член 10
Член 12	Член 11
Член 13	Член 12
Член 14, параграф 1	Член 13
Член 14, параграф 2	-
Член 14, параграф 3	-
Член 15	Член 14
Член 16	Член 15
Член 17	Член 16
-	Приложение I
-	Приложение II